

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

EN TRIMESTRE
L'any un pesseta.
F. s pessetes.
Reda: Amador, 5.
Palma, sucursal: General Barceló, 1.
Manacor: Ferrer, 5.
ADMINISTRACIÓ: Palma, sucursal: Gral. Barceló, 1.

LA AURORA

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol, Ferrer, 5.—Ca-l'amo Andreu Alcover, Estrella, 6.
A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d'En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria Ernest Frau, Brossa.—Llibreria d'Alomar y Fontdevilla, Brossa.

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes a n-es qui s'ho guany

Parla En Revenjoli. Escoltan i oireu

SIMADES

N'haurem de pegar unes quantes a sa tropa anticlerical, qu'han acabat s'any tan malament com el comensaren. No'n son sortits de desbarats, banjanades, barbaridats, mentides, imènes, calúnnies; i provablement seguirán enguany es metex troti. Y lo que's diu noltros estam ben resolta a seguir donantlos ventim cada setmana, per aturar, fins allà ont mos arripiguen ses forses, que fassen mal a ses pobres ànimes redimides ab sa sanc de tot un Deu. Axò de donarlos recapte cada setmana e-hu feym principalment per Deu. Gràcies a Ell, al manco e-hi passam gust i mos hi divertim prou fentlos ballar s'encenay. De manera que ja hu sàben es paperots anticlericals de Mallorca. Si Deu mos conserva la vida i es delit com fins aquí, tindrán demunt ses seues costelles sa solfa d'En Revenjoli cada dissapte cada dissapte, tant si plou con si fa sol com si está ennigulat sense ploure. ¿Estam?

I

Axí es fácil calumniar

S'Obrer Balear de dissapte passat diu que «dins sa provincia de Saragossa» un capellà ha fet un atentat, i se servex d'axò per dir que's una barbaridat voler esser de cap associació relligiosa. Com se suposa, no diu a n-e quin poble de tal provincia he succet axò, ni dona's nom des capellà que hu ha fet.

Axi conseguex tirar una grapada de llot a n-es clero, i no s'esposa a una querella per calúnnia. ¿Quin nom té axò entre ses persones decents? Donat que axò fos ver, ¿e-hi hauria motiu per no voler pertènexer a cap «associació relligiosa»? ¿Que dirien d'un que, perquè un metje hagués fet una pifia a qualcú, no volgués sebre res pús de cap metje; o perquè un fuster, un ferrer o un picapedrer, anem a un dir, hagués feta una mala passada a un qualsevol, ja no's volgués posar pus ab cap fuster, ab cap ferrer, ab cap picapedrer? A un que fés axò, li dirien botx, el donarien per tocat de sa caixa de St. Pere, i l'enviarien allà ont no hi plou. Axò se té guanyat es paperot socialista per aquexes guitzerries que fa.

II

Bestieses del Sr. Nordau

En tira un bon ratx demunt es paperot socialista de Ciutat un tal Nordau sobre s'ensenyansa de ses ciències exactes i de sa Relligió que's dona a n-ets Instituts, suposant una partida de mentides i falsedats, sa cosa més toxarruda i arriencia.

Primerament suposa contra tota ve-

ritat que's professors de ciències naturals que posa s'Estat «tenen sa missió d'ensenyar i provar» «que sa Fisiologia no conex cap diferència entre ses funcions orgániques de tots es sers vivents».—Y ¿aont e-hu heu trobat, germá, que tals «profesors» «tenguin» tal «missió»? ¿Qui les ho ha donada? ¿Quina autoritat e-hi haurá tan barbaratxa que se'n vaja a donar una «missió» axí? ¿Vol dir «sa Fisiologia no conex cap diferència entre ses funcions orgániques de tots es sers vivents»? Axò si acás será «sa Fisiologia» socialista, que deu sebre tant de «funcions orgániques» com s'ase d'ensafranar, i que's veu a la lleo que sa «funció» que li escau més, es sa de bramar i tirar cosses. ¿Vol dir entre «tots es sers vivents» no hi ha «cad diferència» de «funcions orgániques»? e-hi ha ses metexes «funcions orgániques»? es metexos «organismes»? De manera que lo metex es un bolet, qu'un aranya, qu'un elefant, qu'un homo qu'un ausell, qu'una serp? ¿Tots aqueys «sers vivents» «tenen» ses metexes «funcions orgániques»? es metexos «organismes»? No negareu jo insigne Nordau! que's caminar i es volar i es roegar i es sentir, veure, gustar, olorar i tocar i es parlar son «funcions orgániques». En no esser un carabassenc d'aquells més carabassens, ¿qui tindrà cara de dir que tots es sers vivents tenguen igualment totes aquexes «funcions orgániques»? Es bolets, cols o abres volen? caminen? parlen? e-hi senten? e-hi veuen? oloren? ¿Vos ha ocoregut may, Sr. Nordau, anarlos a donar cap plat d'arròs, cap tros de carn a n-ets abres, a ses erbes, per que pegassen un roec? Ses serps, es muls, ets ases, ets elefants ¿tenen ales? volen? ¿N'heu vits volar may, Sr. Nordau? ¿N'heu sentits parlar de muls, de serps, d'ases, d'elefants? ¿I que no son «funcions orgániques» es caminar, es volar, es parlar, es veure, sentir, gustar, olorar i tocar? ¿Com-es-vel-la-vera-veul de Sr. Nordau. ¿Tot axò sabeu de ses «funcions orgániques», i anau a peu? ¿I no hu compreneu qu'axò que deys, es un enfilay de doys i bestieses? ¿Axò es tota sa vostra «fisiologia»? ¿Ja vos degueren arrambar una carabassa ben disforja com vos n'examináreu, si es que l'hájeu estudiada gens may! Sobre tot, ni's verretells que només son bons per gronyir, grufar i bolcarse dins es llot, ni's rucs que només saben bramar i pegar alsades de cul, no hi animalletjarien tant com vos en sa «fisiologia», si los ne feyen estudiar! ¿I totes aquexes bastieses amollau per negar que tenguem ànima racional i que per lo metex tenguem una lley de Deu a n-e qu'havermos de subjectar; totes aquexes barbaridats enflocou per sostenir que no hi ha cap diferència entre ets homos i ets animals irracionals; per fermos iguals a n-es qui

caminen ab quatre potes! ¿Axi defensau vos se dignitat humana!

I veyam, germá, d'ont vos heu tret qu'es contra sa veritat de «ses ciències exactes» s'ensenyar que «s'homo nex ab un pecat d'origen»? Veyam si seu capaç de citarme cap principi científic que contradiga tal fet? ¿Vol dir s'homo no hi «nex» ab cap «pecat d'origen»? Idò ¿com esplicau s'existència des mal demunt la terra? ¿com esplicau sa dolentia que s'homo du aferrada? com esplicau aquexa inclinació a n-es mal que tots sentim, contra la qual mos veym forsats a batallar bensovint per esser persones decents? Es bo de fer negar «es pecat d'origen»; lo que no es capaç negú de desfer es fets que proven s'existència de tal «pecat».

Veyam, Sr. Nordau, quina «ciència exacta»; ensenya lo que vos suposau, que siga cap dasbarat dir que Deu ha inspirat, ha dictat un llibre a n-es qui bé li ha paregut, com e-hu sostenim es católics respecte de la Sagrada Escripura? ¿A n-e quin principi científic s'oposa es dir que la Sagrada Escripura es inspirada de Deu? Vaja, esplicauvos, germá, una mica més dalt aquest punt.

Veyam, Sr. Nordau, quina «ciència exacta» es que ensenya lo que vos suposau, que sia cap absurd ni cap desbarat que «ses lleys naturals» que retgexen el mon, en casos determinats «sien suspeses» per Aquell que les posá, Deu nostro Senyor? ¿Vaja! vos qui preteniu tant de sabut, digau quida «ciència exacta» ha demostrat que tal «suspensió de ses lleys naturals», axò es, es miracle, sia cap imposible?

Veyam, Sr. Nordau, si sou capaç ab totes ses «ciències exactes» del mon a demostrar que sia gens ni mica contrari a sa raó ni impossible que aquell Deu que va dir: *que's fassa l' mon des no-res*, i el mon brollá des no-res,—diga també per boca d'un Ministre seu demunt un tros de pa i un poc de vi: *axò es es meu cos; axò es sa meua sanc*.—i aquell tros de pa torn es cos del Bon Jesús, i aquell vi torn sa sanc del Bon Jesús? ¿Vol dir Deu ab una paraula pogué treure totes ses coses des no-res, i ab una paraula no porá fer tornar un tros de pa i un poc de vi es seu cos i sa seua sanc? ¿Aont está sa contradicció ni s'absurd en tot axò? ¿Quina «ciència exacta» ha tractat may de contradirho? ¿quant es estat axò alou de cap «ciència exacta»? ¿Tal volta no escupiria fora de sa trona sa «ciència exacta» que s'aficá ab axò? Li porien dir:—*Mestre Colom, axò no es es vostro lloc!*

Veyam, Sr. Nordau, quina «ciència exacta» ha demostrat may, com vos preteniu, que sia contrari a sa raó ni a sa realitat que Deu sia una sola Essència i Naturalesa divina en tres Persones reyalment distintes entre sí,

axò es, que Deu, conexentse a sí metex, sia Deu Pare; i s'acte i expressió d'aquex conexement sia el Verb de Deu, Deu Fill; i l'Amor entre Deu conexent i l'acte i expressió de aquexa conexensa o sia el Verb, sia Deu Esperit Sant; i, per lo metex, tres Subsistències en una sola Essència i Naturalesa, es a dir, tres Persones reyalment distintes i un sol Deu vertader? ¿Vaja! Sr. Nordau, digaunos aont e-hi ha cap absurd ni contradicció en tot axò? ¿Vaja, homo, treys s'estam aquí! Sabeu que hu es de més bo de dir que no de provar que la Santíssima Trinidad sia en res ni per res contrari a sa raó natural! No es contrari, sino superior.

I ¿d'ont vos heu tret, germá, que no sia ver «que's conservin intactes» «certes persones» després de «mortes»? ¿Quants de cossos de sants no's conserven», després de sigles de esser «morts»? Están a la vista de tot lo mon, homo! Vos metex vos poreu treure's gat des sac! I ¿quin absurd ni quin desbarat es que Deu, que les doná sa vida i los ho conservá tants d'anys, després de «morts» preservi's seu cos de corrupció? ¿Quina «ciència exacta» s'es atrevida a sostenir que Deu no puga fer axò? ¿Digauho, homo sant de Deu!

I, per acabar, mos entafarrau sa virollada de que o es un mentider es professor de ciències naturals o es de Relligió! ¿Ca, homo! ¿per quines cinc-cents e-hu ha d'esser un o s'altre? ¿perque vos vos heu passat p'es carabassot? ¿Ja-hi anau calsat per aygo! ¿Qui vos ha enganat, germanet?

III

¿I sa vaga des calatravins?

¿O companys des paperot socialista! ¿i com no mos ne deys ni mitja parauleta d'aquexa ditzosa vaga? ¿com seguex la cosa, homos de Deu? ¿Res, res tenu que contarmos? ¿Per que no donau conte de tants d'incidentes com e-hi ha haguts de quinze dias ensá, de sa partida de *vaguistas* que's son cansats d'esserho, i se son presentats a ses *doberies* a veure si les volien a fer feyna, o bé han pres un altre ofici? ¿Vaja! que, si la cosa no muda, conseguireu una victòria colossal ab aquexa ditzosa vaga *calatravinca!*

Ab un parey de victòries per l'estil, vos ne duen a tots a So'n *Tritlo* a fer vaumes! ¿Bon re-punyal de llana que no fa mal, de socialistes nostros! ¿Vaja! se veu que feys hora per lleo! ¿Endevant ses atxes!

IV

Ja n'hi ha de fam!

Mos conta in-*Justicia* es discursot que'n bon dia de St. Esteva tirá a n-es seus bobians En J. Moya sobre En Lerroux. ¿Ja n'embolicá, ja n'embuyá

de fil per treure En Lerroux i es lerrouxistes p'és cabey! pero les dexá tan enfangats com abans. N'están fins a n-es cabey de llot, i d'aquell més pudent!—Se'n va treure unes quantes En J. Moya de ben salades. Valtassí:

I.—Va dir... i va assegurar qu'En Lerroux els es sortit profeta, pero profeta de bon de veres; i contá molt formal qu'ell, En J. Moya, n'hi há vistes fer de profecies a n-En Lerroux. Si s tractás de profecies de Deu, En J. Moya les poseria en corantena; ara ses d'En Lerroux les creu totes.

II.—També va estar... ben oportú En J. Moya en so treure breguetes a n-es seus amics de sa conjunció republicana-socialista, a n-En Salmeron, a N'Azcarate, a n-En Muro, a n-En Coromines, a n-El Diluvio de Barcelona, a tots es republicans catalenistes. ¡O ses armonies republicanes! ¡O sa germandat des republicans espanyols! Quants d'himnes no hi entonava En J. Moya, mesos enrera? Tots aqueys republicans que ara les posa com un pedás brut, llavó eren es grans homos. ¡Anauvosne a fiar ara d'alabanses d'En Jimenez Moya, i vos ne dureu s'aumut p'és cap!

III.—Com només l'escoltaven un escabotell de badolins i bobians, les pogué donar gat per llebra i figures per lleternes, arribant sa seua... frescura fins a s'estrem de assegurar: 1er que's lerrouxistes anaven a moralisar s'Ajuntament de Barcelona;—allá ont es públic i notori que may e-hi havia haguts uns robatròums i uns escándols d'immoralitat administrativa con es que hi ha des qu'ells e-hi comanden;—2^{on} digué que's catalanistes, en lloc d'anar a moure renou dins es Congrés de Diputats, havien d'haver «agitada s'opinió pública de Barcelona»;—allá ont es públic i notori que fa més de dos mesos que's catalanistes i elements neutrals de Barcelona no's son aturats d'«agitar» tal «opinió pública» ab articles dalt periòdics, ab conferències i aplecs, logrant alsar tot Barcelona contra 's lerrouxistes de s'Ajuntament;—3er tengué pit En J. Moya per dir que «Barcelona está conforme ab sa majoria de s'Ajuntament» lerrouxista;—allá ont sap tothom que totes ses forces vives de Barcelona, totes, fora's lerrouxistes, se son prenuñades contra tal «majoria», com e-hu proven ets actes contra ella de totes ses societats econòmiques, ses protestes davant s'Ajuntament i s'aplec que a n-es teatre del Bosc va fer s'Unió Gremial, i ara darrerament ses sessions des Vocals Associats, que tiraren abax es presuposts municipals lerrouxistes; de manera qu'es una solemne mentida que Barcelona «estiga conforme ab sa majoria» lerrouxista de s'Ajuntament;—i 4er va fer sa fel contra N'Azcarate, negantli «rectitut», «honradesa», tractantlo de traydor i de «assassi» polític, i suposantlo venut a n-En Maura i a n-En Lacierva, i tot perque N'Azcarate va tenir s'atreuiment de dir dins ses Corts que En Lerroux «no l'havia convençut» en lo de ses aygos de Barcelona. Aqueys radicalsson així: ¿e-hi ha negú que s'atrevesca a no pensar, com ells? parla qualcú ab so cor demunt sa mà i diu

en consciència qu'es d'un altre parer qu'ells? Idó ja es un traydor, un assassi, merex que'l penjen, i ¡visca sa llibertat de pensament i de consciència!... mentres només sien es lerrouxistes que se'n servesquen... ¡Ah hipòcrites! Quins marxandos que hi ha en voltors!

V

¡Uey, «Mestre» Biell!

Demunt *El Ideal* de dissapte passat lletgim un tros de sa vostra conferèncietxa de dia 4 de desembre a n-es teatre *Circo Barcelonés*; i, entre altres, e-hi trobam aquexa... *bielada*: «...Jo no demano respecte pera les meues idees, sino luyta, combat, con traversia».—Pero ¿que deys, *Mestre* Biell? ¿Deys que demanau «luyta» i «controversia» pe'ses vostres «idees»? i des'gost ensá les vos combatem, vos posam en solfa tot quant publicau a Mallorca; i aquesta es s'hora qu'há-jeu de contestar? ¿Trobau que no vos ne donam de «luyta» i de «controversia»? ¿Com es, idó, que no contestau? ¿Com es quo no preniu pica? Estam a n-es cas de fermos mentider.

VI

Altre pic el Sr. Champsaur

Dia 10 de setembre entafarrá un articularro, *Ideas agresivas*, a n-ets indefensos lectors de *El Ideal*, i dia 24 des metex més haviem de publicar sa solfa que li haviem posada; pero no mos hi va quebre, i avuy per una cosa, demá pe's'altra e-hu haviem anat perllongant perllongant, fins qu'aquesta setmana hem dit:—¡Fora pus perllongues pe'sa ditxosa solfa d'En Champsaur! no sia cosa que se quexi de que no no feym cas de lo que diu o dexa de dir un catedratic de Monti-Sion de tantes piules com ell.

Idó sí, aquest senyor va treure's nas i... es peus demunt *El Ideal* dia 10 de setembre, i hi enflocá tants de doys, —poc sá, poc allá,—com ses altres vegades. Demanava, molt estufat i entonat, «aont son ses grans revolucions d'idees que's son produides per la mansa, mesurada i pulera evolució»? I sostén que ses grans idees sols se poren propagar i arrelar dins ses societats fent primer molt de matx, escampant molta de sane, capgirant demunt devall s'orde de coses que troben establert.

I l'home defia la gent a que'l desmenten ab sa història en sa mà, i retreu s'història de Roma, de Grècia, i mil xirimnidangues més, i ab tot axó pert es quest i arriba que no hi veu de cap bolla. Sa seua passió sectària no li dexa veure un fet que está a la vista de tothom, fa denou sigles: es Cristianisme, que'l desment de sol a rel. ¿Aont e-hi ha haguda demunt la terra cap revolució d'idees tan grandiosa i trascendental i que transformás tan fundament el mon com s'idea cristiana, predicada per Jesucrist i ets apòstols sense més armes ni més forsa que sa seua paraula, dolça, tranquila, suau, insinuament? ¿Que tenen que veure totes ses revolucions i moviments de idees que En Champsaur retreu, popagades a foc i a sanc, ¿que tenen que veure comparades ab sa

revolució, ab so moviment d'idees que obra es cristianisme dins el mon, de sa manera més suau i pacífica?—¿Demanau, ¡o insigne Champsaur! una revolució d'idees feta sense violències de part d'ets autors de tal revolució, i preteniu que no n'hi ha haguda cap may? Aquí en teniu una: es Cristianisme, s'idea cristiana. Vos sou atropellat massa a dir que no n'hi ha haguda cap may de revolució pacífica. ¿Tant curt de vista sou que no la veys i la teniu davant, i sens dupte la marmareu ab sa llet beneida de sa vostra mare, que segurament era una bona cristiana?

¡Ah Sr. Champsaur, que'n feys i que'n feys de compassió! ¡No'l vos doná'l Bon Jesús a n-aquex bon cap que teniu, per lo que'l feys servir! ¡Ay de vos si no l'emprau en coses més bones!—En lo que feys moltes de riayes, es en lo que deys que «no vos fa por sa luyta». Vos diré: no vos fa por sa luyta de llengo, d'embuyar fil. Si vos aglapis sa luyta que havien de sostenir altre temps ets heretjes ab so Poder públic,—no hu dic per ofendrevos,—me sembla que vos retgirarieu una mica més, i que vos farieu trons de «ses idees puntarrudes» que deys ara que vos agraden tant, i hu donarieu a ses comes més que depressa; i, si vos assolien es contraris, tenc por de que no farieu tant de valent com e-hi feys ara. ¡Massa sabem es miracles que's poren esperar des revolucionaris *intellectuals*! Tots solen esser de pan-fonteta.

VII

Sa moral lerrouxista

A n-aquell aplec que's va tenir a Manacor dins es novembre passat per veure com s'ho faria's poble per que s'Estat li perdonás es gros deute que hi ha, s'alsá En J. Moya tot xalest a cantar ses glòries de sa *moral republicana*. Idó ara qu'En Lerroux ha fet a sebre qu'anirá a Bilbao, i sa soua tropa d'allá se prepara per rebre'l en triunf, també se preparen es socialistes i els altres republicans, molt enrabiats, per donarli un disgust, en arribar. Es comité socialista s'es reuní, i han cantat un himne ben calent a sa *moralitat* d'En Lerroux, que sembla que, anys enrera, replegá d'una partida de bobians *vuytcentes pessetes* p'és vaguistes que hi havia a-les-hores a *Als-Forns* (aont treuen es ferro des mineral ferruginós), i d'aquestes *vuytcentes pessetes* no se'n ha sabut pus mè ni perdiu, es a dir, es pobre *vaguistes* no'n participaren ni una creu; ara En Lerroux prou deu sebre per ont prengueren. Es Comité Socialista acordá publicar una fuya, tot d'una qu'arrip En Lerroux, per desenmascararlo, per llevarli sa careta davant es públic. ¡O sa *moral lerrouxista*! ¡A veure si en dau una conferenciota a n-es vostros badolins, Sr. J. Moya!

VIII

En Lerroux passat per la vaqueta

Le hi passaren diumenge passat es socialistes de Madrid a un aplec que feren a n-es teatre de *Lux-Eden*, qu'estava ple ple, que no hi porien

aficar una guya. Tots es qui parlaren, feren mil alabanses d'En Pau Iglesias i de N'Azcarate perque dins es Congrés de Diputats condemnaren ses brutors des lerrouxistes dins s'Ajuntament de Barcelona, i a n-En Lerroux n'hi digueren de verdes i de madures i d'aquelles que no están a sa llibreta. Vaja, el posaren com un pedás brut. ¡Tot vos sia enhorabona, lerrouxistes de Manacor i de fora Manacor! ¿Quant será qu'obriren ets uys qualque poc, a veure si comprendrieu es paper ridícul que feys, seguint s'homo que diu: *Robau, calau foc, matau!*

IX

Com entenen sa llibertat els anticlericals.

Diumenge passat a Barcelona succeí que, a n-es moment de concórrer la gent a n-es grandios Temple de la Sagrada Família, que s'alsa ab ses almoynes des feels bax de sa direcció des primer arquitecte d'Espanya D. Antoni Gaudí, ets anticlericals, ses dupte lerrouxistes la major part, se posaren a repartir fuyes impies a n-es portal. Un obrer catòlich que n'hi donaren una, com va veure qu'era, l'esquexá. ¡Bona la va haver feta! Un escabotell d'anticlericals s'hi tiraren demunt, aquell obrer se defensá, i ¡venguen esclafits i garrotades d'una i altra banda! perque n'hi va haver que's posaren a n-es costat d'aquell obrer catòlich. Ets anticlericals varen treure guinavets i punyals i desapararen rewolvers.—Axò es sa llibertat que porem esperar d'ets anticlericals: se posen a insultar es catòlics que van a l'església sense posarse ab ells; i, si aqueys no admeten ets seus insults a sa Relligió, s'hi afuen ab guinavets i els-e fan foc. ¡Axò ja passa de mida!

X

Infámies i arrieses de N'Ad sum

Aquest... subjecte mos surt dissapte passat demunt es paperot republicá *El Ideal* desaparant un articletxo bax des titol *Filosofia de la Historia*, i que, si'n té gens de *filosofia*, es de sa goranenca (tirar cosses, pennades i axecs); d'*història* si que no'n té gens ni mica, sino un enfilay, ben llargarut, tot una carretada grossa, de mentides, mènes, calúnnies, infámies, ximpleses, guitzeries, bajanades, animalades i barbaridats, no precisament contra tals o quals catòlics i cristians qu'hajen pogut deshonrar ab sa seua dolentia es Catolicisme, o es Cristianisme, sino contra's Catolicisme metex, contra's metex Cristianisme.

Lo primer de tot, ¿qui es aquex... subjecte qu'ha buydat demunt es paperot republicá aquexa cossiolada de femeter, més pudenta que carn de vas?

Se veu a la lleço qu'es qualcú qu'ha rebut llenya per llare d'En Revenjoli, oque'n du un dimoni a cada cabey, i, que'l semenjaria frit si poria. ¿Es el Sr. Champsaur? Crèyem que, si no era ell, seria un molt amic seu, que s'hauria volgut venjar des diferents vestits nous que hem ajustats a n-aquell catedratic de Monti-Sion. Pero ara mos re-

sulta qu'esun *sullerik*, que, per lo qu'hem dit des republicans de Soller, mos torna ses pilotes a n-es joc, no refutant res de lo que diguerem a n-aquells republicanetxos, sino entafarrant ses mil infamies, calumnies i barbaritats con tra sa Relligió catòlica. Per rebatreles totes, seria mester un llibre. Com no es cosa d'haver d'omplir tota LA AURORA d'axò, perque n'hi ha d'haver per tots, i com tals infamies i calumnies están rebatudes i re-de-rebatudes p'es defensors de sa veritat Catòlica, i noltros metexos n'hem rebatudes un sens fi demunt LA AURORA metexa, contestant a n-es diferents paperots anti-clericals, i com d'altre vent en surten molts de dies a n-es llevant, *més que llançonisses*, segons es castellans;—avuy e-hi destinarem s'espai possible, dexant per un altre dia lo que no mos hi càpiga.

1.

?Qu'es axò de «Ad Sum»?

¿D'ont vos heu tret jo escriptoretxo de *El Ideal*! aquex pseudònim? ¿Volieu dir *Adsum*? Axò sembla. Ja's sap que *adsum* vol dir: *vetetasai, assi som*. Axi com en castellà, ets al·lots de s'escola, en cridarlos pasant llista, diuen: *presente*, en llati deyen: *adsum*, però no dues paraules sino una. Axò de separar *ad* de *sum* es una de tantes llibertats *non sanctas* com se prenen es anticlericals, que en matèria de llati solen esser coxos de ses dues cames; no n'hi ha casi cap que, en volerhi donar passa, no pegui de genoy. ¿En no esser que axò de *Ad sum* siga un pseudònim *xino*? Ja's sap que sa llengo xina es una llengo monosilábica, axò es, que's mots només tenen una síl·laba. Sospitam si serà *xino* aquex nomot *Ad sum*, perque s'articlot sembla escrit d'un *xino* cap-espellat i per enganar com uns *xinos* es qui'l lletgesquen.

2.

¿Ca, homol

Diu N' *Adsum*, pretenint de cames primes, que, si l'emperador Constantí no «se compatex» des Cristianisme, quant aquest contava trecent anys de vida, si no li hagués donat hostatje a ca-seua, axò es, si no se fos fet cristià, es Cristianisme «se seria mort a mans des seus perseguidors».—¿A mans de quins? [Perque no ha parat may de tenirne, i, com més es anat, més maleys i més encarnissats? ¿I que no hu sabeu, germà, que's primers trecent anys no pararen casi may de perseguirlo a foc i a sanc, i, en lloc de ferlo acabar, el ferem créixer? ¿Axò no sabeu, germà, i bravetjau tant de sebre? de manera que no passa d'una arrieta axò que deys que, si En Constantí no s'convertex, es «perseguidors» feyen acabar ets alens a n-es Cristianisme. ¿Que no hu sabeu, homo, que Deu va dir que *ses portes de l'infèrn* (vos en sou una mica d'estellicó) «no prevaldrán contra» l'Església?

3.

¿Quin mal ha fet es cristianisme?

Deys vos jo escriptoretxo de *El Ideal*! que, si 's «perseguidors» haguessén mort es Cristianisme a n-es trecent de sa seua vida, «no hauria

fet tant de mal» com «ha fet» «a s'humanitat».—¿Deu vos perdón tal blasfèmia, germà! ¿Es Cristianisme, sa Relligió devallada del cel, s'Obra Mestra de Deu, feta ab sa sanc i ab sa vida de tot un Deu, qu'es sa salvació del mon, s'única salvació que hi p'el mon! idó d'aquexa Obra Mestra de Deu aquest carabassenc de *El Ideal* s'atreveix a dir qu'ha fet tant de mal i tant de mal «a s'humanitat»? Veyam jo malanat! jo desgraciat! digau quin es i aont es «es mal» que ha fet es Cristianisme a «s'Humanitat». Perque tot lo que vos posau, no son més qu'un carreranc de mentides i calumnies, que, en no esser ets inimics de l'Església més carronyes, ja no s'atreveixen a retreu-eles. ¿Es Cristianisme haver fet mal a s'Humanitat! quant tota s'història diu ben clar i llampant que es bé més gros qu'ha rebut may s'Humanitat, es es Cristianisme!

4.

¿Explicauvos una mica més!

Deys que Constantí «despuyava ets altres» «a favor» des Cristianisme, i que «molts d'altres feyen lo metex». Veyam, explicauvos una mica més sobre aquest punt, jo escriptoretxo carabassenc! No mos dexeu sa cosa a les fosques; parlau clar i llampant. Veyam qui va esser qu'En Constantí i molts d'altres «despuyaven» «a favor de l'Església»? ¿Quant ni aont may l'Església ha acceptades despuyes injustes de negú? Es fals i mentida que may l'Església haja acceptat res, sabent qu'era robat.—¿O hu deys per lo que va fer Constantí que a diferents bandes aplicá a l'Església es bens d'ets idols, des Deus falsos? I voltros anticlericals, defensors de que s'Estat poria ab tota justícia prendre es bens de l'Església, perque, com e bens públics, eren de s'Estat, ¿ara mos sortireu que Constantí no poria aplicar, com Emperador qu'era, es bens d'ets idols a l'Església? I ¿que no sabeu, germà, que Constantí, com Emperador de Roma qu'era, era Sum Pontífic des culte idolàtric, de sa relligió pagana qu'era senyor i amo de tots aquells bens, i per tal motiu en poria dispondre segons bé li paragués? ¿I que no sabeu tampoc, jo escriptoretxo cap-clos! que la major part des temples gentilics, com Constantí se va esser convertit, remangueren sense servici, perque l'immensa majoria de sa gent s'era feta cristiana, i axí es culte idolàtric a moltes de bandes s'era abolit? Essent axí, ¿a n-e que millor porien destinar aquells temples i aquells bens que a sa Relligió Cristiana, que s'immensa majoria de sa gent professava? No, senyoret *Ad sum*, En Constantí no era com es vostros correlligionaris, es governants anticlericals, despuya-Cristos, despuya-sants, despuya-esglesies, que posen ses ungles demunt es bens de l'Església i los s'embutxaquen com e bandetjal i saltatjadors de camins. No, Constantí no era com voltros, Sr. *Ad sum*. Per axo no s'embutxacá es bens des culte idolàtric. ¿Eren bens relligiosos? ja no tenieu objecte per lo que servien primer? Per axo les destiná a sa nova relligió qu'ell i s'immensa majoria d'ets seus súbdits professaven. Veyam,

¿que hi teniu que dir ab axo, escriptoretxo de doblar u?

Y ¿que no era ben just que s'Imperi Romá donás cantidats grosses a l'Església per rescabalarla des molts i molts de bens que d'En Nero ensá s'Imperi li havia presos? ¿Que no hu sabeu, Sr. *Ad sum*, que per espai de més de docents anys ses Autoritats Romanes confiscaven es bens a l'Església i a n-es cristians, i les dexaven com un jonc de fuyes? De manera que's bens que Constantí doná a l'Església, no pujaven tant com es que ses Autoritats de s'Imperi havien presos a l'Església i a n-es cristians durant es tres sigles de persecució. No res... ¿desfeysvosne d'aquests trunfos, Sr. *Ad sum*!

¿Que deys com vos confessau?

¿Vol dir preteniu, Sr. *Ad sum*, que's Cristianisme, després de Constantí «canviá de nom»?—¿Aont consta tal canvi? ¿quin va esser es nom novell que va prendre? ¿Per que no'l deys, gran embuya-fil?

¿I deys que's Cristianisme llavò «torná», «opressor», i «perseguidor»? ¡Explicauvos una mica més, homo! ¿Aont ni quant es Cristianisme «oprimia», ni «persegua»? Citau quins eren ets

«oprimits» i es «perseguits»? Es Cristianisme, axò es, l'Església castigava, axo sí, com e mare qu'era i es, ab entranyes de mare, aquells fiys seus repropis i rebecos, que no volien llaurar dret; i les castigava, no p'es gust d'oprimirlos i perseguirlos, sino ab s'idea de ferlos entrar en sí, de tornarlos a n-es bon camí, de salvarlos. Ab una paraula, obrava ab aquells fiys esgarriats axi com obra una mare sa més bona del mon, axi com obra Deu, Bondat infinita, ab sos pecadors. Però axò no's pot dir en veritat que sia «oprimir» ni «perseguir». ¿Qui tendrá cara de dir qu'un pare o una mare que corretjex ab prudència es fiys mal-criats o rebel·los, i qui tendrá cara de dir que les «oprimexen», que los «persegueixen» a n-aquells fiys? Per lo metex, Sr. *Ad sum*, es fals i mentida, es una indigna calúnnia axò que deys que l'Església se fés «opressora» y «perseguidora».

Sobre tot, ja vos bastará per caldera per avuy, Sr. *Ad sum*! Fins dissapte qui vé, si Deu hó vol. ¡Ja vos n'hauréu de dur un bon ratx de caluxos p'ets enfilays de barbaritats, mentides, calumnies i infamies que tiráreu, jo malanat! dins es vostro articlot contra's Catolicisme, contra l'Església, sa vostra santa Mare! Axò no hu fan es bons fiys! Sols e-hu fan es renegats, ¿E-hu sou vos, Sr. *Ad sum*?

DE TOTES ERBES

Primera pedra

Es dia de Capdany el Rt. Vicari des Molinar beneí solemnement i posá sa primera pedra d'aquelles cases que's nostro bon amic D. Manuel Sales prometé es dia de Sta. Catalina construir p'ets obres de sa seua fàbrica refinadora de petroli. Se va fer aquest dia com e festa qu'era des Sant des nom del Sr. Sales, axò es, el Minyonet-Jesús: *Emanuel* (Deu ab noltros).—E-hi va concórrer gran gentada i hi va haver un refresc de pinyol vermey. Axò es fer Patria i orde i armonia social. ¿Que'l diví Emanuel e-hu beneesca!

Secció local

Ha visitada sa nostra Redacció es setmanari *El Anunciador*, qu's *Sindicat Agrícola i Cava Rural de Manacor* han comensat a publicar.

Establim ab ell es canvi, i li desitjam molts d'anys de vida i bona sort. Que sia tot per bé de Manacor i glòria de Deu.

Hem rebuts els almanacs de «*El Diario de Palma*» y de «*El Felauigense*». Aquest du composicionetes molt bones.—Moltes gràcies.

Mos es arribada també una Circular sobre la Peregrinació a Terra Santa i Roma, que sortirá de Barcelona el dia 5 de Maig d'enguany. Es preus des billets son: en 1.ª 2,000 pessetes; en 2.ª 1,500, y en 3.ª 1000. Qui hi vaja, sembla que no s'en penedirá.

Es estat examinat per la carrera de Pilot, i s'ha guanyada sa nota capdal, el jove D. Fransec Nadal Perelló. Tot li sia enhorabona.

Dimars i dimecres d'aquesta setmana foren dies de rigorós hivern; un fret qui jelava i aygó prima a volé. Els camps y els arbres prou necessitaven una saoneta; y els nostros conradors qui n'están ben contents, l'aprofitarán per entrecavar els sembrats. S'anyada pinta bé, gràcies a Deu.

El comerç a n-aquesta temprada no té gran vida. Es preus corrents per ven-

dre bessó es de 94 a 95 pessetes; p'es blat, de 16 a 16 y mitja; pe'sa xexa, de 17 a 17 y mitja; ses faves van a preu de blat; s'ordi, de 9 a 9 y mitja; y se civada a 7 y mitja.

Diumenge passat a n-el local del *Círcul d'Obrers Catòlics* se fé una vetlada de primera, com acabament des Exercicis del metexos *Obres*.

Fé el discurs o conferència Mn. Pere Domenge, qui parlá sobre les causes de l'incredulitat moderna, treyent a rotlo un sens fi de noms d'homos sabis i d'inventors en tot ram de ciència que foren homos de fe convencuda. Se lletgiren poesies molt garrides, com algunes originals de Mn. Juan Aguiló y sa de la Sma. Trinidad, composta per l'inspirat poeta manacorí, conegut en so nom del'amo 'n Vicens de So'n Garbeta, de dolça inolvidable memoria; la lletgí el tonsurat D. Antoni Ferrari.

Mn. Pere, Muntaner, alegrá la vetlada dexantmos sentir una partida de pessas escullides del seu gramofon.

El President l'honorable Llorens Caldentey va fer el discurs de gràcies y anuncia una serie de vetlades ab conferències. Sabem que donará la primera demá a vespre el P. Superior des Dominicos, Fr. Benet Riera.

Donam l'enhorabona a tots els qui prengueren part en l'hermosa vetlada, i en particular a nel venerable President del *Círcul* i a n-el zelós Consiliari Mn. Juan Morey.

Ahir, diada *de ls Reys*, comensaren a l'Església del Sagrat Cor de Jesús de Fartarix unes solemnes Coranta-Hores. Predica el jesuít manacorí P. Miquel Alcorer.

La setmana passada també e-hi hagué Exercicis a n-el Centre Eucarístic d'aquesta vila, dirigits per Mn. Miquel Maura, Rector del Seminari. Agradá moltíssim y a n-el parèxer han fet molt de fruyt.

Aquesta setmana passada i s'altra se'n dugueren a n-el Museu Diocesá (Palau del Bisbe) una partida de fragments d'ornamentació, ben interessants, que figuraven a lo tomat de la nostra esglesia parroquial o trobats dins les parets que desferen.

Miquetes d'història manacorina

Es convent de St. Vicens i sa capella del Roser

—25 janer, 1528—La universitat fa un nou donatiu a los Pares de St. Vicens per la doctrina sancta que donen a los minyons i la ensenyansa de les set arts lliberals com altres coses de gran profit a los fadrins.

—16 agost, 1600.—Les ajuden a fer un orga.

—10 novembre, 1602—Son subvencionades ab 50 lliures les obres de lo Convent.

—15 maig, 1611—Les fan una ajuda de 65 lliures per la fabrica de la iglésia noua de dit convent.

—11 abril, 1620—Les concedí per la obra de lo convent tota la pedra sobrant en lo porxo de la vila.

—14 octubre, 1651—Per atendre a les obres que se fan en la capella major de lo Convent, les senyalen 150 lliures ab la condició de posar les armes de la vila en lloch de les armes (escut) de lo senyor Arnau Alex.

Tals mostres de consideració, donades a n-es frares p'es Jurats i Consellers, com-e representants de la vila, eren ben degudes, per quant aquells bondadosos Pares sempre tenien a disposició de tathom es seus coneixes i remeys, i se desvellaven per fer a n-es poble tot es bé possible. —Celebraven funcions solemnes, predicaven molt, confessaven més, ensenyaven petit y grans, aconhortaven es baxos i dirigien ets alts, socorrien es pobres, visitaven es malalts y després d'haverlos mostrada sa manera de viure en pau i gràcia de Deu, les ajudaven a bé morir, y acompanyaven es morts i per ells resaven.

D'aquella gran armonia de ses comunidats de l'Universitat i des Convent, d'aquella confiança que s' dispensaven frares, Jurats i Consellers, oferesx una mostra molt hermosa s'edificació de sa capella del Roser.

Dia 29 juny de l'any 1692, s'ajuntá lo Consell de la Universitat, i s'acta de s'ajust diu axi: «Honorable i savi consell, la causa de haner congregats Vs. Ms. es que ja han ohida la petició verbo feta per lo molt Rt. P. Prior de est convent en nom i veu del dit convent en la qual diu i representa que diumenge prop vinent en dit convent se posa la primera pedra a la capella de nostra Sra. del Roser en dit convent, i que per ço ell i tots los Pares del dit convent han determinat i resolt que esta vila sia padrina per dita primera pedra sempre que a V. es M. es vingue a bé i per dita vila los honorables Jurats; i axi V. es M. es dirán si venen a bé a la dita súplica, y per ço demanam son vot i parer—A la qual proposició fone conclús, resolt, finit i determinat per lo concell que se accepta la honra que lo dit molt Rt. Prior i P. P. del dit convent fan a esta vila, i axi que nostra Universitat sia padrina i per ella los hons. jurats, i que se fasse pólissa de 25 lliures a favor de la obra de dita capella de nostra Sra. del Roser de dit convent, i que los honorables jurats donen dita pólissa a la bassina de la oferta tot per amor de Deu nostre Sr. i en honra i gloria de nostra Sra.»

Es Jurats de la vila, com a bons padrins de la capella del Roser, li feru una almoyna de 20 lliures es dia que va esser benehida.—(Libre de Determinacions.—Arxiu de la Sala).

Cansó de Betlem

¡Un minyó a Betlem!
un minyó hi es nat.
Anemhi, que plora
de fret onredat.

Tot lo mon s'alegra
del seu nexement,
y l'infern tremola
de la por que sent.

Es fill de l'Altíssim,
Rey dol Empireu:
per darnos exemple
demunt payes jeu.

La cova era fosea;
des qu'ell hi es nat
més qu'el sol, com surt,
fa de claredat.

Son tan vius y dolcos
els seus resplendors
qu'astorats l'adoren
àngels y pastors.

De lo bo que tenen
tots n'hi fan present;
lletgint dins son cor
sonriu de content.

Amorós los diu:
—Pastor també som,
que cerch les enveyes
perdudes p'el mon.

L'auba se n'adona,
li diu:—Nin hermós
voleu que us vestesca
de los meus colors?

—Jo no som vengut
al mon per fer planta;
jo vuy per vestit
la virtut qu'encanta.

El sol l'escomet,
li diu:—Rey del mon,
de la meua llum
volen que us coron?

—No vuy, diu, tos rays,
perles ni rubins;
vuy una corona
d'aspres jonchs marins.

—Vos plorau de fret;
si ma caló us plau,
¿me voleu per trono,
per bres o palau?

—A alegrar l'espay
te man que t'en vayes;
per bres menjadora
vuy y per jas payes.

Demunt humildat,
aprobi y pobresa
alsaré l' meu trono
d'eterna grandesa.

L'espay el se mira;
queda estasiat
devant tal bellesa,
glória y majestat.

Li diu.—Vetaqui
estels y planetes,
per bolls, per jugar
les vostres menetes.

—Eynes per fer feyna
desitjen mes mans;
per pati a la creu,
tres claus penetrants.

L'estelada diu;
—Mos rays texiré;
per vos draps y faxes
eviat tendré.

—Jo, diu, vuy d'estopa
les faxes y trenes;
per llibertar l' homo
vuy portar cadenes.

La mar diu—¿Voleu
tots los meus tresós,
per endiumenjar
vostro tendre cós?

—Mon tresó es ma sanch;
d'ell m'enjoyaré;
y el cel y la terra
enbellir faré.

Les beyes li diun;
—¿Voleu nostre mel,
qu'es del camp del Ruth,
del prat de Raquel?

—Per salvá'l blasfem
y el mal parlador
vol patir ma boca
de fel l'amargor.

Los aucells li canten:
—¡Hossanna, Messies!
tots vos ofesim
nostres armonies.

—Vostro cant es dolc;
estim més sentir
devant el Pretori:
¡Pilat, fe'l morir!

—¿Voleu ma florida?
li diu l'amel·lé,
Primer que cap abre
per vos la treuré.

—Alegra mos camps,
amel·lé, amb tes flors:
vull puresa d'animes,
netadat de cors.

El cor nos demana
el Minyó qu'es nat:
donemlehi de tot,
que'l té ben guanyat.

ANTONI VIGENS SANTANDREU.

Socialistes i República

Es socialistes, seguint com-e xotets de cordeta En Pau Iglesias, han acceptada, com-e cuestió previa indispensable per treballar en pro d'es seus ideals socials, s'implantació de sa forma republicana a Espanya, a sia, han subordinada sa cuestió obrera i social a sa cuestió política de forma de govern.

Primer de tot, que venga sa República; llavó ya 'm parlarem de sa cuestió obrera. «Mentres no hjaem conseguit establir sa República, no espereu de mi projectes de millorament de sa classe obrera; per are lo que importa es fer impossible es funcionament d'es règim actual... Així parlá en Pau Iglesias poc després de ser elegit diputat a Corts en virtut i gracia d'es vots republicans.

Passem per alt s'apostasia socialista d'En Pau Iglesias, qui, després de tot una vida de lluita am sos republicans espanyols, se declara, de cop i boley, antes republicá que amic des millorament obrer; i vejem si sa forma republicana de govern es més apta que sa forma monárquica per assolir ets ideals d'es poble obrer, fins i tol d'ets obrers socialistes.

Per investigarho a n'això, res millor que consultar s'experiència contemporània.

Per que no mos diguen si som poli-ssons escullint els exemples que més mos favoreixen, no tractarem de fer una comparansa entre Bèlgica—per exemple—i Fransa. ¡Fransa! ¿ont hi ha més tirania, sobre tot desde que hi governen socialistes?—No prendrem tampoc per exemple sa República Argentina; just ab so sentirla anomenar, es ben segur que els agafa pell de gallina a n'es anarquistes i socialistes.

Escullirem sa República d'ets Estats Units d'Amèrica d'es Nort, i citarem una observació feta per un socialista alemany, qui compara aquella República amb'Alemanya.

Aquesta observació i comparació es d'es caporal socialista Carles Liebknecht, qui es a Nort-Amèrica fent un viatge de propaganda socialista. Es periòdic socialista *Textilarbeiter*, nombre corresponent al dia 23 des proppassat desembre, publica un extracte d'una conferència de de dit Liebknecht, pronunciada a Cincinnati.

D'aquest extracte, en trnduim literalment lo que segueix:
«Sa llibertat es aquí (Nort-Amèrica) una paraula buida de sentit, una mentida, i sa tan exaltada democràcia americana en un engán.»

«Yo havia sentit parlar de boscs verjos impenetrables i d'un poble en que cada-ú era rey; pero encara no havia girada s'esquena a s'estatua de sa llibertat que teniu a n'es port de Nova-York, apenes havia posats es meus peus demunt aquesta terra, quant sa realitat em va fer despertar com d'un sòmit i experimentar es desencant més amarc. Per lloc he trobada aquí s'igualtat, ni sa llibertat, ni sa germandat, ni cap d'aquestes coses ideals de que tant havíem sentit parlar.»

«Per tot e-hi he trobat es predominí, casi absolut i egoista, d'uns quants poderosos. Així e-hu he vist a Pittsburg, a Grand Rapids; i per tot arreu he trobada s'explotació d'ets obrers a dins ses fàbriques, am so lloguer de ses cases, am sos preus d'es vestits i d'ets aliments, per medi d'es *Trust*.

En lloc de boscs verjos, e-hí he trobades no més terres pelades, i fins i tot es rius i es torrents sens aigo; i això ehú ha pogut fer es capitalisme sense que es govern mogué ni un sol dit! Nò, a Alemanya, no ha pogut mai es capitalisme fer es *robatorum* que ha fet aquí.»

«Pero encara hi ha més. Es capitalisme s'ha creat un militarisme, com arma contra es proletariat, més ferest encara qu'es militarisme alemany.»

«Jo havia sentit parlar molt d'ets alts salaris d'ets Estats Units; pero he pogut comprovar es poc valor econòmic que aquí té es *dollar*. Sa vida está p'es niguls.»

«De s'administració de justícia no'n parlem. Aquí, fer vaga es un dret; pero un jutge qualsevol pot fer prendre a qui vulga, sense més procediment qu'una orde seua. Ses lleys están escrites a n'es còdics, pero no s'observen. Se policia fá i desfá en cuestió de drets de reunió. Aquí tothom té sa desvergonya de vendre es vot per tota classe d'eleccions. En lloc sa moral política fa un nivell tan baix.»

¿Vos agrada, socialistes, aquest miray? Vos pareix que vos du per bon camí es vostro xot passador, En Pau Iglesias i tots es vostros caporals, qui posen totes ses esperanças de regeneració popular en so adveniment de sa República a Espanya? ah! i poreu tenir per ben segur que, si a Espanya s'implantás sa República, encara estaria molt pitjor, molt pitjor que sa d'ets Estats Units.

Sa sort de ses nacions i d'es pobles no dependeix de sa forma de govern, sino de s'esperit que informa governants i governats. Si a n-ets Estats Units, en lloc de República hi posassen es règim monárquic, no per axò estarien millor, mentres qu'ets homos d'allá fossen com es d'ara, egoistes, codiciosos; sols sa reforma interior d'ets individus pot dur se reforma de sa cosa pública; i tenuho per ben entès; sa reforma interior es una cosa que sols sa Relligió pot conseguir. Hi pot haver bones monarquies i bones repúbliques, si s'esperit general de sa societat es bò; pero si aquest falta, no serán bones ni ses monarquies ni ses repúbliques. Tots es qui posen com-e cuestió previa s'establiment d'una forma determinada de govern, van calats per aygo, son gent que s'entretén am so pegar latigades al ayre. Trebayem tots per millorar lo que tenim. Això es lo únic pràctic. ¿Quant e-hu entendrán a n-això tant es radicals de la dreita com es de l'esquerre?

¿Es poble treballador es explotat ab ses seues relacions ab so capital? Quant se fan ses partions entre es factors de sa producció econòmica ¿se dona sa part d'es lleó a s'element menys digne, a n'es capital, i sols sa donen ets ossos a s'element personal, humá, a n-es treballador?—Idò, senseesperar a que hi haja un rey absolut o un president de república, fassen dononar legalment a cada ú lo seu.—¿Per conseguir això, se necesita crear tot un còdic nou, un còdic d'es treball? Idò més prest avuy que demá; donemmos tots ses mans, i ¡hala envant, a construir, a edificar, a ennoblir es nostro poble, a engrandir sa nostra pátria!

PETITOV.